

Nasz Wspólny Śląski Dom

43-250 Pawłowice ul. Mickiewicza 43
tel.: 574 890 320
e-mail: nasz.wspolny.slaski.dom@gmail.com,
[http:// www.nwsd.pl](http://www.nwsd.pl)

**Stowarzyszenie Sprawiedliwość i Prawda
ul. Orzepowicka 14 A 24
44-217 Rybnik**

i.sprawiedliwosc@op.pl

Zarząd Województwa Śląskiego

srodowisko@slaskie.pl

Dotyczy : propozycji do „Projektu ochrony powietrza dla województwa śląskiego.

Spełniając obywatelski obowiązek, w trosce o jakość życia oraz zdrowie mieszkańców zgłaszamy propozycje i uwagi do aktualnie opracowywanego „Projektu ochrony powietrza dla województwa śląskiego”.

Świadomi, że :

1. mamy zdewastowane środowisko i najgorsze powietrze w Europie,
2. powietrze w postaci smogu jest w większym lub mniejszym stopniu źródłem wszystkich chorób oraz pogarsza stan chorych,
3. zła jakość powietrza skraca życie na Śląsku o około jednego roku,
4. gorszą jakość życia , która obejmuje wszystkie uwarunkowania w jakich żyjemy , a zwłaszcza stan środowiska i zanieczyszczenie powietrza klasyfikuje nas na 250 miejscu wśród 272 regionów Europy.

Powyższy stan rzeczy wynika z uwarunkowań w jakich przyszło nam żyć , w tym zwłaszcza w atmosferze wynikającej z niskiej emisji spalin z palenisk domowych – jest to pochodna działalności władz w minionych okresach

Decydują realia życiowe , które były i są odpowiedzialne za istniejący stan rzeczy , w tym w szczególności :

- 1/ koszt zakupu paliwa połączony z pracochłonnością i uciążliwością palenia,
- 2/ stan konta bankowego i gotówka w dyspozycji gospodarstwa domowego – użytkownika pieca/kotła - wpływający w sposób decydujący na wymianę urządzenia grzewczego ,
- 3/ wiedza na temat szkodliwości smogu oraz możliwości jego obniżki poprzez optymalne w danych warunkach spalanie,
- 4/ stan uregulowań prawnych , w tym dotyczących zachęt do wymiany urządzeń grzewczych , zmiany paliwa , termoizolacji itd.

Powyższe czynniki mają miejsce w sytuacji , kiedy rośnie sfera ubóstwa.

Według standardów Unii Europejskiej , gdy co najmniej 10 procent dochodów wydawanych jest na paliwo celem ogrzewania mieszkania , to mamy do czynienia z ubóstwem ekonomicznym.

W Polsce 31 procent , to jest 1,5 miliona gospodarstw znajduje się w szponach tego ubóstwa. Wzrastające ceny węgla powodują , że aktualnie odsetek ten wzrasta i szacować go można już na 34 procent. Wydaje się, że odsetek ten w województwie śląskim jest podobny .

Walcząc ze smogiem bezwzględnie trzeba mieć na uwadze właśnie tą grupę ludzi, w którą uderzają restrykcyjne uregulowania w zakresie zwalczania zanieczyszczeń płynących z niskiej emisji, w tym konieczność płacenia mandatów. Odrębnym problemem do ustalenia jest , czy mandaty są wynikiem : ubóstwa , braku elementarnej wiedzy na temat szkodliwości spalania szkodliwych dla zdrowia substancji lub obu czynników.

Przypominamy, że Stowarzyszenia : Nasz Wspólny Śląski Dom oraz Sprawiedliwość i Prawda , nie korzystając z jakichkolwiek źródeł finansowania z zewnątrz , opracowało kilka dokumentów na temat możliwości obniżki smogu i jego skutków.

Opracowania te wysłane do adresatów według właściwości, znajdują się na stronie internetowej www.nwsd.pl.

Wśród tych opracowań , których fragmenty oraz adresatów głównych przypominamy poniżej, znajdują się między innymi :

1. „Petycja dotycząca efektywnego zwalczania niskiej emisji zanieczyszczeń „ do Ministerstwa Środowiska oraz Narodowego Funduszy Ochrony Środowiska z sierpnia 2016 roku.
2. „Zwalczanie smogu i jego skutków oraz udzielanie dotacji na ekoinwestycje” , do Prezydenta i Rady Miasta Rybnika z 15 listopada 2016 roku.

Wskazano, że należy doraźnie preferować dotowanie zakupów środków chemicznych , które dodawane do paliwa / węgiel, drewno/ zdecydowanie poprawiają skład spalin oraz zmniejszają jego zużycie. Wystarczy dotacja na zakup mieszanki chemicznej do 120 zł/ rok dla jednego pieca .

3. „Smogowe igrzyska' do Ministerstwa Rozwoju oraz Ministra Energii z stycznia 2017 r.

Podniesiono, że preferuje się kosztowne rozwiązania wykluczające z dotacji tych , którzy w sposób decydujący wpływają na rozmiary smogu. Dotyczy to w szczególności wymogu podłączenia się do ciepła systemowego lub przejścia na opalanie gazem.

Wykazano , że wszystkie alternatywne rozwiązania odejścia od opalania węglem są ekonomicznie nieefektywne w odniesieniu do typowego budownictwa starszych domów jednorodzinnych. Ustosunkowano się do pieca zasypowego „kopciucha” , jako głównego sprawcy smogu. .

Już piec zasypowy klasy trzeciej obsługiwany przez świadomego i fachowego palacza nie ustępuje w sposób widoczny piecom z mechanicznym podajnikiem paliwa nawet klasy piątej. Ma to miejsce , gdy spełnione są następujące główne działania :

- gdy budowa pieca pozwala, rozpalanie sposobem górnym to jest opał na dole , a podpałka u góry . Alternatywnym rozwiązaniem jest stałe utrzymywanie ognia w piecu.
- nakładanie tyle opału, aby natychmiast lub po kilku minutach płomień był dobrze widoczny . Spalanie najwyższej położonej warstwy węgla to namiastka tak zwanego górnego spalania oraz istota rozwiązań spalania w piecach z podajnikiem , w tym klasy piątej. Efektem takiego palenia jest zdecydowanie mniej dymu uchodzącego przez komin i oszczędność paliwa. **W ten sposób jesteśmy na drodze wiodącej do natychmiastowego i efektywnie ekonomicznie dochodzenia do celu , jakim jest osiągnięcie standardów emisji pyłowo – gazowej określonej w dyrektywach Unii Europejskiej.** Silnie kopcące kominy to wynik zdecydowanie nadmiernej ilości paliwa wrzuconego do pieca , a nie mankament konstrukcyjny pieca .
- rusztowanie pieca zapewniające dopływ niezbędnej ilości powietrza . Praktyczną oznaką dobrego usunięcia popiołu z rusztu jest blask ognia w popielniku,
- stosowanie środków chemicznych poprawiających jakość spalin oraz wydajność cieplną pieca – koszt rzędu 100 - 120 zł / rok ,
- oczywista rezygnacja ze spalania plastyków, odpadów żywnościowych itp. Powyższe działania są proste , możliwe do wykonania przez każdego palacza.

Brak fachowości w obsłudze pieców chociażby z wykorzystaniem powyższych działań to wina zarówno danej osoby palącej , jak i władz , które nie przeprowadziły stosownej edukacji.

Usilna prośba o nagłaśnianie możliwości obniżenia stopnia zanieczyszczenia powietrza poprzez edukację, zwłaszcza prowadzoną w radiu i telewizji , skierowana do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji zaowocowała jej pismem z dnia 26 lipca 2017 stwierdzającym, że KRRiT nie może ingerować w decyzje nadawcy dotyczące układu ramowego oraz treści programu nadawcy. Z kolei akcja władz wojewódzkich szkoląca masowo funkcjonariuszy do nakładania mandatów za niespełnianie wymogów prawnych w zakresie palenia , bez szkolenia ich jak należy prawidłowo palić w piecu zezwała na daleko idące wnioski o braku chęci władz do optymalnych działań na rzecz ograniczenia zanieczyszczenia powietrza.

Za najważniejsze kierunki działania uważamy:

1. szeroką i nasiloną edukację społeczeństwa w zakresie optymalnego /czystego/ spalania węgla, gdzie tkwią największe i najtańsze możliwości ograniczenia smogu - teoretycznie o około 30 procent ,
2. wyrobienie wśród palaczy przekonania, że wymiana pieców na lepsze o wyższej klasie ,powoduje wzrost efektywności spalania , która w okresie jego użytkowania pozwala zaoszczędzić na paliwie środki finansowe w wysokości rekompensującej w pełni wyższą cenę zakupu,
3. finansowe wsparcie mniej zamożnych właścicieli domów , którzy nie są w stanie ponieść ciężarów związanych zarówno z wymianą pieca jak i wymuszoną koniecznością przejścia na lepsze, droższe paliwo,

4. wypracowanie mądrych przepisów prawnych w zakresie zwalczania smogu , ściśle dostosowanych do przeciętnych i niższych możliwości finansowych obywateli ,
5. dotacje związane z proekologicznymi działaniami muszą dawać maksimum efektów w aspekcie obniżenia zanieczyszczenia powietrza.
6. preferowanie przewozów kolejowych zarówno pasażerskich jak i towarowych , jako najbardziej ekologicznego środka transportu - „ kolej na oddychanie „
7. dotacji nie mogą być pozbawione osoby , które ze względów finansowych / niskie dochody połączone z wysokim wzrostem kosztów ogrzewania z tytułu ewentualnego zaprzestania opalania węglem / nie podłączą się do sieci ciepłowniczej lub nie przejdą na ogrzewanie gazem.

Oznacza to, że należy dotować wymianę kotłów na węgiel klasy piątej , nawet w przypadku bliskości sieci gazowej lub ciepłowniczej.

4. Petycja dotycząca postanowień w Regulaminach przyznawania dotacji z budżetu miast lub gmin na realizację zadań związanych z : modernizacją systemu grzewczego ,.... wraz z obszernym kilkunastostronicowym opracowaniem „Smog , a kompleksowy program ograniczenia zanieczyszczeń”. Adresaci :Wojewoda Śląski, Marszałek Województwa, marzec 2016 rok. W dokumentach tych wyrażono pogląd, że:
 - Za rozwiązanie optymalne uważać należy taką zmianę / wielkość obniżki / istniejącego stanu zużycia węgla w GJ w gospodarstwie , która osiągnięta zostanie , przy wyższej niż dotychczas sprawności kotła.
 - Preferowane powinny być przedsięwzięcia, w wyniku których różnica pomiędzy sprawnością spalania nowo zainstalowanego kotła a demontowanego będzie najwyższa.
 - Powinna nastąpić obniżka cen energii elektrycznej w odniesieniu do odbiorców mieszkających w miastach / gminach na terenie których znajdują elektrownie oraz w miastach i gminach sąsiadujących. Za takim rozwiązaniem przemawiają znacznie niższe od przeciętnych koszty przesyłu energii oraz swoista rekompensata za życie w bardziej zanieczyszczonym powietrzu. Wprowadzenie atrakcyjnych taryf zużycia prądu w porze nocnej wraz z gwarancją wieloletniego okresu jej zachowania.
 - Ograniczenie skutków smogu może nastąpić poprzez **działania na rzecz poprawy zdrowia** Może to nastąpić chociażby poprzez uruchomienie dalszych bezpłatnych Inhalatoriów Solankowych , jodowanie sal lekcyjnych , wywóz młodzieży w miejsca o szczególnie czystym powietrzu . Wykorzystać można wspaniałą miejscową solankę jodową z Zabłocia koło Strumienia, gwarantującą wysoką dawkę potrzebnego dla zdrowia jodu.

Nadmieniamy , że opracowanie „Smogowe igrzyska” z 20 stycznia 2017 roku wykonano w ramach konsultacji społecznych dotyczących zwalczania smogu , w tym Projektu Uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia ... / bez daty/ w sprawie: wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji , w których następuje spalanie paliw.

Nadsyłając uwagi do tego „ Projektu Uchwały ... wskazaliśmy ,jak następuje :

„ Paragraf 9 stanowiący, że Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 września 2017 roku jest niezyciowy i w praktyce niemożliwy do wykonania. Nawet znikoma znajomość problemu: zakupu , magazynowania i spalania paliwa węglowego powoduje, że wiadomą jest sytuacja , że po danym sezonie grzewczym pozostaje nieużyte paliwo. Oznacza to, że przed nowym sezonem grzewczym w jesieni 201 7 roku w gospodarstwach domowych pozostaną stare zapasy węgla nie spełniającego nowych wymogów dla węgla określonych w paragrafie 4. Czy ustawodawca przewiduje odbiór własny tego paliwa znajdującego się zazwyczaj w piwnicach ; w tym czasie już zakazanego odpadu, celem utylizacji?! W odniesieniu do postanowień paragrafu 4 , proponuje się przesunąć termin wejścia w życie postanowień Uchwały na dzień 1 stycznia 2018 roku. Do tego czasu resztki zapasów zostaną spalone bez narażanie uboższych ludzi na straty finansowe i dodatkową robociznę”.

Niestety władza nie uwzględniła tego wniosku , przez co zapewne doprowadziła do bezprawnych czynów / wykroczeń /niektórych palaczy mających zapasy: mułu , flotokoncentratu i miałów węglowych zawierających frakcje węgla poniżej 3 mm. Trudno zrozumieć takie działanie władzy, które stało się przedmiotem niezadowolonia znacznej liczby ludzi i niezliczonej ilości krytyki i szyderstw ze strony internautów. Mamy nadzieję, że w przyszłości , racjonalne i w pełni uzasadnione wnioski będą uwzględniane przez ustawodawców.

W niniejszym piśmie wskazano jedynie na niektóre dokumenty opracowane w związku z działaniami na rzecz ograniczenia zanieczyszczenia powietrza . Powyżej przypomniano tylko wybrane wnioski , których realizacja pomoże zwalczać smog.

Gorąco zachęcamy do zapoznania się z wszystkimi opracowaniami i wnioskami w tym zakresie ,znajdującymi się na stronie www.nwsd.pl .

Wprowadzenia wniosków tam zawartych do opracowywanego „Projektu ochrony powietrza dla województwa śląskiego” uważamy za celowe i konieczne.

W związku z powszechną praktyką braku poszanowania i przemilczania inicjatyw obywatelskich prosimy o pisemną odpowiedź.

Stowarzyszenie NWŚD
Sekretarz Zarządu Głównego

/-/ Rudolf Kołodziejczyk

Stowarzyszenie Sprawiedliwość i Prawda
Prezes

/-/ Alojzy Motyka

Rybnik, dnia 16 października 2017 roku